REBOLT KALYMNOS

Κάλυμνος 2026: Συντήρηση και επανεξοπλισμός των αναρριχητικών διαδρομών

Είναι γνωστό πια σε όλους μας πως ο αναρριχητικός τουρισμός αποτελεί εδώ και χρόνια έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της τουριστικής οικονομίας της Καλύμνου. Η αναρριχητική περίοδος καλύπτει οκτώ μήνες του έτους και ένας σημαντικός αριθμός τοπικών επιχειρήσεων εξαρτάται άμεσα ή έμμεσα από την παρουσία των αναρριχητών στο νησί.

Όλα αυτά στηρίζονται σε μια εκτεταμένη αναρριχητική υποδομή, η οποία σήμερα περιλαμβάνει σχεδόν 5.000 διαδρομές με δεκάδες χιλιάδες βύσματα τοποθετημένα στο βράχο. Όπως κάθε άλλο έργο υποδομής που χρησιμοποιείται συστηματικά, χρειάζεται διαρκή έλεγχο, συντήρηση και επανεξοπλισμό.

Μετά το θανατηφόρο ατύχημα στην Κάλυμνο στις 27 Μαρτίου 2026, που στοίχισε τη ζωή στον 60χρονο Τσέχο αναρριχητή Petr Hruban, η ανάγκη για συστηματική συντήρηση είναι πιο επιτακτική από ποτέ.

Παλαιότερες συντηρήσεις: σταθερός αριθμός, αυξανόμενες διαδρομές

Οι βάσεις για την οργανωμένη συντήρηση των διαδρομών του νησιού μπήκαν νωρίς. Ήδη από το 1999 ο Άρης Θεοδωρόπουλος, οδηγός βουνού και εκπαιδευτής αναρρίχησης, ξεκίνησε στενή συνεργασία με τον Δήμο Καλυμνίων, καθιερώνοντας συγκεκριμένες προδιαγραφές ασφαλείας για τις νέες διαδρομές (όπως ρελέ δύο βυσμάτων αντί για ένα, ανοξείδωτα βύσματα, μικρότερες αποστάσεις μεταξύ βυσμάτων).

Την πρώτη δεκαετία (2000–2010) πραγματοποιήθηκαν συστηματικά προγράμματα συντήρησης από συνεργείο Ελλήνων αναρριχητών με υπεύθυνο τον Άρη Θεοδωρόπουλο και την υποστήριξη του Δήμου, τις χρονιές 2000, 2002, 2006 και 2010. Κάθε φορά συντηρούνταν περίπου 100 διαδρομές, ένας αριθμός που παρέμενε σταθερός παρόλο που ο συνολικός αριθμός διαδρομών του νησιού αυξανόταν συνεχώς. Το 2000, με περίπου 200 διαδρομές συνολικά (πολλές από τις οποίες ήταν εξοπλισμένες με ακατάλληλα, μη ανοξείδωτα βύσματα), οι 100 συντηρημένες

αντιστοιχούσαν σχεδόν στις μισές. Το 2010, με τις διαδρομές πια στις 1.650, οι ίδιες περίπου 100 διαδρομές αντιστοιχούσαν σε λιγότερο από το 10% του συνόλου. Με άλλα λόγια, ο ρυθμός συντήρησης δεν ακολούθησε τον ρυθμό διάνοιξης νέων διαδρομών.

Η αναρριχητική κοινότητα προσπάθησε να καλύψει το κενό. Από το 2010 μέχρι και το 2025, οι συγγραφείς του αναρριχητικού οδηγού Καλύμνου, Άρης Θεοδωρόπουλος και Κέιτι Ρούσσου, πέρα από την εθελοντική τους εργασία διέθεταν τουλάχιστον 5.000 ευρώ ετησίως από τα έσοδα του βιβλίου για αγορά βυσμάτων και άλλου εξοπλισμού.

Το 2015 ένα μεγάλο πρόγραμμα του Δήμου με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση αύξησε τον αριθμό των συντηρούμενων διαδρομών στις περίπου 300, αλλά οι συνολικές διαδρομές στην Κάλυμνο είχαν πια φτάσει τις 2.700. Με υπεύθυνο του συνεργείου και πάλι τον Άρη Θεοδωρόπουλο, για πρώτη φορά σε επανεξοπλισμό διαδρομών χρησιμοποιήθηκαν ανοξείδωτα βύσματα 12mm με χρήση πολυεστερικής κόλλας και ρελέ τύπου V με εκτονούμενα βύσματα.

Από το 2015 έως το 2025 η συντήρηση πέρασε ξανά κυρίως στην αναρριχητική κοινότητα, χωρίς ουσιαστική στήριξη από τις δημοτικές αρχές, και περιορίστηκε εκ των πραγμάτων σε επείγοντα προβλήματα εντοπισμένα από τους ίδιους τους αναρριχητές μέσω social media και της ιστοσελίδας Climb Kalymnos. Χωρίς οργανωμένη καταγραφή, η ψαλίδα μεταξύ συνολικού αριθμού διαδρομών και συντήρησής τους συνέχισε να μεγαλώνει.

2025: δύο οργανωμένες προσπάθειες

Το 2025 έφερε δύο πιο συστηματικές προσπάθειες.

Rebolt Kalymnos. Την άνοιξη του 2025 ιδρύθηκε ο μη κερδοσκοπικός Σύλλογος Αναρρίχησης Καλύμνου, γνωστός ως Rebolt Kalymnos, από έμπειρους αναρριχητές και διανοίκτες διαδρομών με πολυετή δράση στο νησί. Η δράση του βασίζεται σε δωρεές και εθελοντική εργασία, με προτεραιότητες βάσει παλαιότητας, υλικού και κατάστασης βυσμάτων, δημοφιλίας διαδρομών και αναφορών προβλημάτων από αναρριχητές. Ξεκίνησε με επείγουσα συντήρηση περίπου 100 διαδρομών με ανοξείδωτα βύσματα, και ήδη από το καλοκαίρι του 2025, χάρη στην αυξανόμενη στήριξη της αναρριχητικής κοινότητας, πέρασε σε βύσματα τιτανίου και εποξειδική ρητίνη (υλικό μέχρι τότε απαγορευτικό σε κόστος για χρήση μεγάλης κλίμακας). Μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 2025 ολοκληρώθηκε ο επανεξοπλισμός των πεδίων Secret Garden (52 διαδρομές) και Kasteli (32 διαδρομές).

Το πρόγραμμα του Δήμου. Παράλληλα ξεκίνησε ξεχωριστό δημοτικό πρόγραμμα επανεξοπλισμού και βελτίωσης μονοπατιών πρόσβασης, με αρχικό προϋπολογισμό 585.000 ευρώ. Δεν έχουν δημοσιοποιηθεί αναλυτικά στοιχεία για τη διαδικασία επιλογής διαδρομών, τις προδιαγραφές υλικών ή την πορεία των εργασιών. Από επιτόπιες παρατηρήσεις μας, εκτιμούμε ότι έχουν επανεξοπλιστεί περίπου 300 διαδρομές, με υλικά αντίστοιχων προδιαγραφών με το 2015 (ανοξείδωτο χάλυβα, πολυεστερική κόλλα).

Η εμπειρία της Καλύμνου, σε συνδυασμό με τις έρευνες της UIAA για διάβρωση και αστοχία βυσμάτων, έχει αναδείξει τους σοβαρούς κινδύνους των ανοξείδωτων βυσμάτων σε θαλάσσιο περιβάλλον και κυρίως τη διάβρωση υπό τάση (SCC), που δεν είναι πάντα ορατή. Για τις ιδιαίτερα διαβρωτικές συνθήκες του νησιού, θεωρούμε τα πιστοποιημένα βύσματα τιτανίου κολλημένα με εποξειδική ρητίνη ως την πλέον κατάλληλη και αξιόπιστη επιλογή για μακροπρόθεσμη χρήση στην Κάλυμνο.

Σημείο καμπής: ο θάνατος του Petr Hruban

Τον Μάρτιο του 2026 ο θάνατος του 60χρονου Τσέχου αναρριχητή Petr Hruban στη διαδρομή St Savvas ήταν καταλύτης για τον τρόπο προσέγγισης της συντήρησης στην Κάλυμνο. Η διαδρομή είχε καρφωθεί το 2002, 24 χρόνια πριν το ατύχημα. Η αστοχία και των δύο βυσμάτων του ρελέ, καθώς και ενός επιπλέον βύσματος, ανέδειξε με τραγικό τρόπο τους κινδύνους που συνδέονται με τη γήρανση του εξοπλισμού στο ιδιαίτερα διαβρωτικό θαλάσσιο περιβάλλον του νησιού.

Μέσα στο πρώτο 24ωρο, το Rebolt Kalymnos ενημέρωσε με υπευθυνότητα την παγκόσμια αναρριχητική κοινότητα μέσω social media, συνεντεύξεων και απαντήσεων σε αμέτρητα email και ερωτήσεις αναρριχητών στα πεδία, και αποφάσισε να χρησιμοποιεί πλέον αποκλειστικά βύσματα τιτανίου κολλημένα με εποξειδική ρητίνη. Η ομάδα μεγάλωσε με νέους έμπειρους εθελοντές και ο ρυθμός εργασιών αυξήθηκε σημαντικά, με βασική κινητήρια δύναμη την πρόληψη μελλοντικών αστοχιών.

Τους πέντε μήνες μετά το ατύχημα (1 Απριλίου–31 Αυγούστου 2026), το Rebolt Kalymnos ολοκλήρωσε τον επανεξοπλισμό εκατοντάδων ακόμα διαδρομών στα πεδία Kalydna (51), Symplegades (42), Summertime (41), Spartacus (28), The Beach (28), Jurassic Park (27), Arhi (26), Iannis (23) και Afternoon (20). Παράλληλα δημιουργήθηκε από εθελοντή της ομάδας η βάση δεδομένων Bolt Beta, διαθέσιμη από τις 20 Απριλίου μέσω reboltkalymnos.org, με στόχο τη συγκέντρωση πληροφοριών για το υλικό, την ηλικία και την κατάσταση των βυσμάτων κάθε διαδρομής και την καταγραφή προβλημάτων που αναφέρουν οι ίδιοι οι αναρριχητές.

Συνολικά, από την ίδρυσή του το Rebolt Kalymnos έχει ολοκληρώσει τον επανεξοπλισμό σχεδόν 400 διαδρομών με βύσματα τιτανίου κολλημένα με εποξειδική ρητίνη, με κόστος υλικών άνω των 100.000 ευρώ και χιλιάδες ώρες εθελοντικής εργασίας.

Ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η πρωτοβουλία της οικογένειας του Petr Hruban, που συγκέντρωσε και πρόσφερε 5.400 ευρώ για την ενίσχυση του έργου του συλλόγου.

Στις 19 Αυγούστου, ο Δήμος Καλύμνου, μαζί με τον οδηγό βουνού Χρήστο Μπελογιάννη (τεχνικό σύμβουλο του Δήμου για την αναρρίχηση μετά το ατύχημα), ανακοίνωσε την πρόθεσή του να αντικαταστήσει όλα τα ρελέ του νησιού με βύσματα τιτανίου κολλημένα με εποξειδική ρητίνη.

Χαιρετίζουμε την απόφαση αυτή, καθώς εδώ και δύο χρόνια προτείνουμε το τιτάνιο ως την καταλληλότερη λύση για το ιδιαίτερα διαβρωτικό περιβάλλον της Καλύμνου.

Θεωρούμε, όμως, ότι η αντικατάσταση μόνο των ρελέ, χωρίς παράλληλη αξιολόγηση και, όπου απαιτείται, αντικατάσταση των ενδιάμεσων βυσμάτων, **δεν διασφαλίζει την ασφάλεια της διαδρομής ως ενιαίου συστήματος ασφάλισης**. Αντίθετα, μπορεί να δημιουργήσει **ψευδή αίσθηση ασφάλειας** ενώ παλαιωμένα ενδιάμεσα βύσματα εξακολουθούν να αποτελούν το αδύναμο σημείο. Σε περίπτωση πτώσης και αστοχίας ενός τέτοιου βύσματος, οι συνέπειες μπορεί να είναι πολύ σοβαρές, ακόμη και πτώση στο έδαφος.

Τι χρειάζεται πραγματικά ένα αποτελεσματικό σύστημα

Εδώ και σχεδόν τρεις δεκαετίες έχει συσσωρευτεί στην Κάλυμνο ένα τεράστιο κεφάλαιο εξειδίκευσης, εμπειρίας και τεχνογνωσίας στη διάνοιξη και συντήρηση διαδρομών υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες του νησιού, γνώση που κατέχουν οι αναρριχητές, οδηγοί βουνού, εκπαιδευτές και διανοίκτες που συμμετέχουν από τα πρώτα χρόνια. Η αξιοποίηση αυτής της γνώσης είναι, κατά την άποψή μας, προϋπόθεση για ένα αποτελεσματικό και μακροπρόθεσμο πρόγραμμα συντήρησης.

Η εμπειρία του τελευταίου έτους δείχνει τι είναι εφικτό όταν συνδυάζονται σαφή κριτήρια προτεραιότητας, αξιολόγηση ολόκληρων διαδρομών αντί μόνο ρελέ, αποκλειστική χρήση τιτανίου και εποξειδικής ρητίνης, και συστηματική καταγραφή μέσω εργαλείων όπως το Bolt Beta: σχεδόν 400 διαδρομές επανεξοπλισμένες σε λιγότερο από ενάμιση χρόνο με εθελοντική εργασία και δωρεές.

Το Rebolt Kalymnos είναι έτοιμο να προσφέρει αυτή την τεχνογνωσία, τη βάση δεδομένων του και την άμεση επικοινωνία του με τη διεθνή αναρριχητική κοινότητα στον Δήμο Καλύμνου, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση.

Πρόταση για συνεργασία

Ο επανεξοπλισμός δεν αποτελεί πλέον περιστασιακή εργασία. Με μια υποδομή σχεδόν 5.000 διαδρομών, είναι διαρκές έργο και βασική προϋπόθεση για την ασφάλεια των αναρριχητών και τη βιώσιμη ανάπτυξη του αναρριχητικού τουρισμού στην Κάλυμνο.

Για την ομάδα του Rebolt Kalymnos δεν τίθεται θέμα αντιπαράθεσης για το ποιος θα έχει την ευθύνη ή την αναγνώριση. Ο στόχος πρέπει να είναι κοινός: να αξιοποιηθεί η καλύτερη διαθέσιμη γνώση και οι διαθέσιμοι πόροι, ώστε η Κάλυμνος να έχει τις πιο αξιόπιστες αναρριχητικές υποδομές που είναι σήμερα τεχνικά εφικτές. Αυτό αφορά πρωτίστως την ασφάλεια των αναρριχητών, αλλά ταυτόχρονα και τη διεθνή αξιοπιστία της Καλύμνου ως αναρριχητικού προορισμού.

Ο Δήμος έχει τον θεσμικό ρόλο και τη δυνατότητα να εξασφαλίσει τους απαραίτητους πόρους για ένα έργο τέτοιας κλίμακας. Η αναρριχητική κοινότητα έχει την εξειδικευμένη γνώση και την άμεση εμπειρία από τις συνθήκες του βράχου και του εξοπλισμού. Ο συνδυασμός των δύο μπορεί να οδηγήσει σε ένα πολύ πιο αποτελεσματικό και βιώσιμο σύστημα συντήρησης.

Προτείνουμε τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, επιστημονικά και τεχνικά τεκμηριωμένου προγράμματος επανεξοπλισμού με:

- σαφή κριτήρια και προτεραιότητες
- αξιολόγηση ολόκληρων των διαδρομών και όχι μόνο των ρελέ
- αποκλειστική χρήση βυσμάτων τιτανίου και εποξειδικής ρητίνης
- συστηματική καταγραφή της κατάστασης του εξοπλισμού
- μακροπρόθεσμο σχεδιασμό της συντήρησης

Πιστεύουμε ότι μια τέτοια συνεργασία μπορεί να αποτελέσει τη βάση για ένα σταθερό και αξιόπιστο σύστημα συντήρησης, αντάξιο της σημασίας που έχει η αναρρίχηση για την Κάλυμνο.

Ευχόμαστε σε όλους μια όμορφη και δυνατή κορύφωση της φθινοπωρινής αναρριχητικής σεζόν, με ασφάλεια στα βράχια, όμορφες στιγμές για τους αναρριχητές και μια επιτυχημένη σεζόν για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις της Καλύμνου.

Λεζάντες

01. Ο Γιώργος «Κόπα» Κοπαλίδης βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της αναρρίχησης στην Κάλυμνο εδώ και σχεδόν 30 χρόνια. Εδώ, επί το έργον στον επανεξοπλισμό του πεδίου Ιάννης.

02. Ο Κώστας Γραφανάκης, με σχολαστικότητα και προσοχή στη λεπτομέρεια, κατά τον επανεξοπλισμό του υποπεδίου Μαγκούλιας, στο Summertime.

03. Ενημέρωση των αναρριχητών στην αρχή της διαδρομής: νέο βύσμα τιτανίου, μόλις κολλημένο με εποξειδική ρητίνη. Η διαδρομή παραμένει κλειστή μέχρι την πλήρη σκλήρυνση της ρητίνης.

04. Νέο ρελέ τύπου V από τιτάνιο, με δύο αντίθετα τοποθετημένα ανοξείδωτα καραμπίνερ για την κατάβαση.

05. Επί το έργον στο πεδίο Αρχή: οι εθελοντές από την Αυστραλία, Katarina Damjanovic και Steven Ioannou, κατά τη διάρκεια του επανεξοπλισμού.

06. Ο Lee Cujes, ένας από τους κορυφαίους Αυστραλούς αναρριχητές, κατά τον επανεξοπλισμό του πεδίου Ιάννης. Βασικό μέλος του Rebolt Kalymnos και δημιουργός της βάσης δεδομένων Bolt Beta.

07. Ο Ουαλός Nick Rocke, βασικό μέλος της ομάδας Rebolt Kalymnos, κατά τη διάρκεια εργασιών επανεξοπλισμού στο πεδίο The Beach.

08. Διαδρομή Ρακόμελο, πεδίο Ιάννης. Ανοξείδωτο βύσμα 316L, 12 mm, τοποθετημένο στα τέλη του 2015 στο πλαίσιο του προγράμματος του Δήμου, με χρήση πολυεστερικής και όχι εποξειδικής ρητίνης. Μέσα σε περίπου δέκα χρόνια είναι ήδη εμφανή σημάδια οξείδωσης, ενώ η ρητίνη γύρω από το βύσμα έχει αρχίσει να αποσαθρώνεται.

09. Θα εμπιστευόσασταν τη ζωή σας στο βύσμα στα δεξιά; Ευτυχώς, μόλις αντικαταστάθηκε από το νέο βύσμα τιτανίου κολλημένο με εποξειδική ρητίνη, στα αριστερά.

10. Ανεβαίνοντας φορτωμένοι προς το Jurassic Park — περίπου μία ώρα απότομης ανηφόρας με όλο τον εξοπλισμό. Αριστερά, ο Niels Abegglen, μόνιμος κάτοικος Εμπορειού και ιδρυτικό μέλος του Rebolt Kalymnos. Δεξιά, ο Ελβετός οδηγός βουνού Pesche Wüthrich, συνιδρυτής της αντίστοιχης ελβετικής πρωτοβουλίας ReBolting.ch. Φωτο Kieran Duncan

11. Ίσως η δυσκολότερη διαδρομή για επανεξοπλισμό στην Κάλυμνο. Η Fun de Chichunne διασχίζει ολόκληρη την τεράστια στέγη της Grande Grotta, κάνοντας την εργασία ιδιαίτερα απαιτητική. Τη δύσκολη αυτή αποστολή ανέλαβαν οι Axel Legrand και Stefanos Papadopoulos.